

SZÍV ERNŐ

Kedves Sándor,

mindenki téged ünnepel a 2023-as esztendő januárjában, és ez természetes. Kétszáz az kétszáz. Nagyon sokan el is mondják – újra és újra –, mit jelentettél az életedben, és mit jelentesz most. Jogos igény, megunhatalan reprezentációs feladat. Engedelmeddel, másfelől közelíték. Bocsáss meg ezért, de ami voltál, ilyesmivel is jár, nem árnyoldal, csak elkerülhetetlen. Manapság azt mondják, a korodnak celebje voltál, rocksztár és nyelvzseni, izgága tündérfi és a káprázat peregrinusa, illetve hogy brand. Itt állok meg. Brand. Még meg se kellett halnod – de azt is milyen szépen csináltad, mert hogy igenis, meg nem is – nemzeti branddé váltál, egy valóságos termékcsaláddá, lehet belőled ütvefűrotót vagy vágató felleget, tűzoszlopot vagy szerető férjet elnevezni. Te magad tudva erősítetted e jelenséget, ha jól értem. Sokat tettél azért, hogy így legyen. És még mi mássá váltál az idők során, felületesen felsorolnám. Hát álmosan ketyegő falióra nem leszel soha, az biztos. De arcképed volt zöldbe hajló tízforintos disze, és sokáig egy ekkora összeggel neki lehetett indulni egy napnak. Ma is van tíz forint ép-penséggel, de hogy mit lehet érte venni-kapni, meg nem mondom. Valószínűleg semmit. 2023-ban, amikor még forgalomban van az ötforintos is, tízért már be se engednek boltba, piacra, bocs. Állítólag rányomtatnak majd egy ezüstgarasra, annak harmincezer lesz az értéke. Egy farmer ára. Van belőled múzeum, sok. Iskolák, hidak, színházak viselik a neved. Van újságod, a Petőfi népe, ennek tulajdonosa nem éppen a te ízlésed szerint való úr. Na, most mondd meg, még paprikát is neveztek el rólad, mégpedig abban a városban, ahol éltél a papáddal és a családdal néhány évet, és ahol emlékházad is van, Kiskunfélegyházán. Onnan jártál betűt vetni Kecskemétre. Biztosan szájalós kis durbincs voltál már akkor is. Aztán láttam én fiatal emberen pólót, melyen a te félalakod a dísz, gitárral a kezében. Ismerek lányt, aki kapott egy díszdobozt, tart benne öt fülbevalót és egy karpercet, az ő Petőfi-díszdobozában. Ehhez mit szólsz, hogy díszdoboz? Rádióhoz? Zenei csatorna, fiataloknak, úgynevezett mai népzene. Készült belőled, úgy értem, a te tiszteletedre és a lelkesültséget tovább folytatva nagyhatású nemzedéki film – Petőfi 73', most pedig lett egy új, egy kurzusfilm, még forgatásmeleg, s mivel csak a trailerét volt szerencsém megtekinteni, erről nem jelenthetek. Mondhatnám, igen nagy szerencsére. Ja, hogy a kurzusfilm mit jelent? Mondjuk, azt jelenti, hogy ha eddig nemzeti otthonka voltál, egy sok szabad vegyértékkel bíró jelenség, afféle szép, izgalmas mindenhatóság, egy olyan magyar használati tárgy, ami elég sok dologra jó volt, akkor mostanra, mint ahogy ez már előfordult, elvettek tőled mindent, mi éppen te voltál. Színházi látcső helyett távirányító. Echós szekér helyett díszparádé. Vers helyett politikai nyammogás. Rím vagy költői kép helyett óriásplakát. Szabadság, szerelem helyett pénz és önjelölt kecskedudálás. Gondolkodtam, mit neveznék el rólad én. Aztán hagytam az egészet. Mert ott vagy te, ahol nem lehet vagy nem kellene. Ott vagy, ahol nem illik, ahol fáj, ahol félni lehetne, ahol tiltaná jogtalan jog. Ott vagy te minden szabadság maradványban. Szóval mindenütt, ahol a madár se jár a honban, jó fiam.